

vindicare ita ut totus orbis audiat et contremisceat, A valde deprehiabitur Romanæ majestatis auctoritas, nec erit gens illa Northmannorum bellica in vestra fidelitate adeo prompta et devota. Interest etiam tuæ fanctæ, vir totius liberalitatis et gloriæ, larga manu nostra perditâ restaurare, quia ecce, ut jussisti, paschali termino adest noster nuntius, cum litteris, et certa cautione omissorum, quæ ego non mei causa solummodo repeto, sed eorum quorum devotio condoleo, qui hæc sanctæ Trinitati delegaverant sub meæ fidei testimonio. His ita decursis, non possum non indicare quæ audio de domino meo apostolico ventilari sinistra interpretatione, quem ego amplector speciali devotione, et quem volo tutum esse apud Deum et homines. Fabula autem hæc subsannationis vertitur de Tedbaldo comite et Burgundionum infrunito duce R., qui, transgressores pontificalium decretorum, fas nefasque confundunt,

qui abdicatis legitimi thori connubiis, volutantur in inhonestis et consanguinitate sædatis thalamis. Hinc populus sibilat, hinc mihi quivis pravicornis insultat; mihi, inquam, pro vestro honore decertanti, et hanc consentionis maculam a vestra sinceritate detergenti: et ut me magis confundant, et infelicem victoria in suggillationem vestræ auctoritatis convincant, objiciunt, et in faciem ostendunt, quod Tedbaldus etiam vestrum colloquium adierit, nihilque dignum hac culpa actum sit; imo magis quare auctoritate vestra roboratus, lupinam ovem, dicq; falsam illam Agnem in sua vindicet, et vivente marito, usurpet execrabili stupro, facto illicito licitæ conjugis divortio. Qua de re perpendat ipse, quæso, prudentissimus antistes, quid postulet res hujus emendationis, ne annulletur, ne irritetur opera et studium ecclesiasticæ suæ sanctionis.

III.

EPISTOLA S. PETRI DAMIANI

AD S. LEONEM IX.

Vide inter epistolas S. Petri Damiani, Patrologiæ, tom. CXLIV, col. 208.)

ANNO DOMINI MLVII.

VICTOR II PAPA.

NOTITIA HISTORICA.

(GIACCONI, *Vitæ pontificum Romanorum.*)

In nomine Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi C benedicti. Amen.

Post Leonis papæ IX obitum, Eberardus, episcopus Aistatensis, vir prudens et eruditus, pariter et opulentus, creatus est. Fuit natione Germanus, provincia Suevia, ex comitibus Callensibus, castello Hisprug ortus, ex propinquo sanguine imperatoris, natus: patrem habuit Arduigum, matrem Vitzelam, nobilissimos parentes, et quanquam ætate juvenis esset, doctrina et sapientiâ, morumque gravitate prudentissimus, senibus æquari poterat. Electus autem fuerat Aistatensis episcopus anno 1052, illius cleri consensu, in maxima apud omnes imperii proceres auctoritate ita ut præcipue ejus consilio Henricus imperator uteretur. Tulit gravate Henricus, ut tantum virum et tam fidum amicum amitteret. Hunc igitur Hildebrandus, licet invitum, anno jam

post mortem Leonis exacto, adduxit Romam; lætitia et populi totius plausu exceptus, in basilica Sancti Petri Vaticana, episcoporum cardinalium ministerio, Romani pontificatus, feria quinta in Cœna Domini, Idibus Aprilis, insignia cum Victoris secundi nomine suscepit, anno Domini 1055 per Maynardum S. Romanæ Ecclesiæ archidiaconum, et laudatissime eidem annos duos menses tres, dies sexdecim, Henrico tertio et ejus filio Henrico quarto Augustis, præfuit. Urbes aliquot, arces et oppida, Ecclesiæ Romanæ prioribus sæculis amissa recuperavit. Hic Leonis prædecessoris sui vestigia secutus, præsentem Ecclesiæ statum firmare perrexit, ac propterea subito conventum Florentiæ indixit, atque eo etiam Henricum imperatorem invitavit, in quo ipse, qui acerrimus cleri censor et reformator erat; cum imperator sub festum Pentecostes veni-

set anno 1056 et concilio interfuisset, multos episcopos, Simoniaca labe affectos, et in fornicatione deprehensos convictosque damnavit, ac episcopatibus amovit. Clericumque monuit quid potissimum sui muneris esset, poena legum ecclesiasticarum transgressoribus irrogata.

Eodem etiam tempore, Hildebrandum ob id in Franciam a Victore legatus, graves adversus Simoniacos et Nicolaitas, quæstione exercuit, cumque sex episcopos horum criminum manifestos damnasset, Ebredunensem archiepiscopum, simoniæ reum, et impudenter inficientem, quem testibus coarguere non poterat, arte convicit. Quemadmodum cum sibi narrasse Petrus Damiani memoriæ prodidit: etenim in conspectu multorum: « Age, dum, inquit, quando te insonsem hujus criminis jactas, ad noxiam expiandam pronuntia *Gloria Patri, et Filio et Spiritui sancto*. Tum episcopus, ratus se eo dicto gravioris periculi judicium omne declinaturum, pronuntiare instituit, ac *Gloria Patri et Filio* dixit: *Spiritui sancto*, quanquam sæpe conatus, expedire non potuit. Creditumque est, quia in nundinatione sanctorum, speciatim læditur Spiritus sanctus, ut ejus culpæ participem dicere nequivit; siquidem postea quam peccatum suum confessus est, sine ulla cunctatione pronuntiavit. »

Victor pontifex, cum Berengarium post mortem Leonis ad eandem redire insaniam comperisset, atque ab eo multos in Francia in errorem induci audiret, profectus eo conventum in Turonibus ha-

Abuit, ac tertium jam Berengarii opinionem detestantem confutavit. Fuit hic Berengarius patria Turonensis, archidiaconus Andegavensis, qui primus hæresim contra divinam eucharistiam suscitavit, quam toties damnatam, etiam nostro sæculo Zuñglius, Æcolampadius et Calvianus restituerunt, auxerunt et propagaverunt. Data est Berengario optio defendendi opinionem suam; quam cum defendendam suscipere non auderet, confessus est coram omnibus communem Ecclesiæ fidem.

Inde Turonibus in Saxoniam ab imperatore Henrico invitatus, atque admirabili omnium principum concursu exceptus, Goslaris, cum eo Nativitatem Virginis celebravit. Neque ita paulo post Henricus sævo morbo implicitus, III nonas Octobris, anno Domini 1056, mortem ipse oppetiit; apud Folderum in Saxonia, ætatis 59. Hujus corpus Spiram evehi, ac ipso præsentem honorifice sepelire fecit in templo beatæ Virginis ab se extracto, juxta patrem suum sepultum est. Imperii titulos ejus filius Henricus IV suscepit tenuitque annos prope 50.

Ceterum Victor rebus Ecclesiæ trans Alpes, ut tum licuit constitutis, solemnibus natalitio cum rege juvene constituto, Ratisbonæ peracto, Italiam, Quadragesimo ineunte repetiit, atque Florentiæ substituit, ubi tota fere ætate commoratus. Anno Dominicæ nativitatis 1057, v Kal. Augusti, papa Victor II Florentiæ Tuscorum mortuus est. Ejus corpus in ecclesia cathedrali S. Reparata Florentiæ sepultum est: Vacavit sedes dies quatuor:

NOTITIA ALTERA.

(Apud Mansi, *Conciliorum collect.*, XIX, 833.)

Victor, cui nomen Gebhardus erat Ecclesiæque Eistetensi magna cum utilitate præsedebat, jussu cleri Romani per Hildebrandum, Ecclesiæ Romanæ subdiaconum, ab imperatore postulatus, Romam adducitur, et consensu universi cleri ac populi pontifex, anno Domini 1055, tempore Henrici III imperatoris, eligitur, et in die cœnæ Domini solemniter consecratur. Ab imperatore cum sibi præsentari postularunt, quoniam in Ecclesia Romana, ut inquit Leo Ostiensis, persona ad tantum officium idonea reperiri non poterat.

Ad corrigendos pravos usus Ecclesiæ Gallicanæ causasque quorundam episcoporum cognoscendas, Hildebrandum, Romanæ Ecclesiæ subdiaconum cardinalem, qui postea factus est pontifex, nomine Gregorius VII, legatum a latere in Gallias ablegavit, qui Lugduni (1) indicto concilio episcopum, de simonia accusatum, miraculose ad propriam delicti confessionem adegit, dum jussus recitare hymnum glorificationis, in eo, *et Spiritui sancto* nequaquam pronuntiare potuisset. Anno pontificatus sui primo,

passus est horrendam proditorem, cum ad ejus interitum subdiaconus quidam venenum, dictu pavendum! in sacrum calicem immisit. Sed Deus duplici miraculo ne pontifex biberet obstulit, et tanti sacrilegii auctorem detexit. Lambertus rem gestam sic describit: « Huic, nempe Victori papæ, subdiaconus toxicum in calicem misit; quem cum ipse post consecrationem levare vellet, nec posset, a dominq causam facti inquisiturus, cum populo ad orationem prosternitur, statimque toxicator a dæmone arripitur. Ita igitur causa manifestata, dominus papa calicem cum sanguine Dominico cuidam altari jussit includi, et pro reliquiis in perpetuum conservari. Deinde iterum cum populo tandiu ad orationem prosternitur, quousque subdiaconus a dæmonio liberaretur. » Hæc Lambertus Uspersensis, aliive plures.

Ab Henrico imperatore Roma evocatus, in Germaniam veniens anno pontificatus sui secundo, Christi Redemptoris 1056, invenit eum gravi morbo laborantem, et jam animam agentem. Accidit illud.

(1) In Gallia quidem Lugdunensi; sed quo loco, incertum.